

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การติดต่อสื่อสารทำได้สะดวกและรวดเร็ว เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ไม่สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยเพียงลำพัง จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่เป็นสังคมแห่งการแข่งขัน ผู้ที่มีความสามารถที่หลากหลายย่อมมีโอกาสที่ดีกว่าในการก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ภาษานั้นเป็นหนึ่งในความสามารถที่มีความสำคัญที่จะช่วยสร้างโอกาสให้แก่ผู้ที่มีความชำนาญในการก้าวเข้าไปสู่ความสำเร็จ นับตั้งแต่อดีตภาษาที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกก็คือ ภาษาอังกฤษ ตลอดระยะเวลาที่ประเทศไทยมีแผนการศึกษาแห่งชาติ ภาษาอังกฤษก็ได้รับการส่งเสริมมาโดยตลอด ในการศึกษาภาคบังคับ ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่มีคนใช้มากที่สุดในประเทศไทยก็ว่าได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ภายใต้นโยบายการปฏิรูปและการเปิดประเทศที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ของประเทศจีน ทำให้ประเทศจีนเข้ามามีบทบาทในสังคมโลกมากขึ้น ปัจจุบันประเทศจีนมีบทบาทสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกเป็นอย่างยิ่ง และยังมีแนวโน้มที่จะขยายบทบาทในประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดกระแสการเรียนภาษาจีนอันร้อนแรงขึ้น ภาษาจีนนับเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญเพราะเป็นภาษาที่มีผู้ใช้มากทั่วโลกเป็นอันดับสองรองจากภาษาอังกฤษ เนื่องจากจำนวนประชากรที่มีมากกว่า 1,300 ล้านคน และการที่คนจีนอาศัยอยู่ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทำให้ภาษาจีนแพร่กระจายไปในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก ได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษาที่สำคัญและเป็นภาษาหนึ่งที่ใช้ในองค์การสหประชาชาติ

คนไทยเชื้อสายจีนเรียนภาษาจีนมาตั้งแต่อดีตเนื่องจากมีการย้ายมาตั้งถิ่นฐานของคนจีนในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และคนเหล่านั้นก็ยังคงสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษาของตนอยู่ การศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยจึงถือกำเนิดขึ้นพร้อมกับการอพยพสู่แผ่นดินไทยของชาวจีน แต่จากการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยและจีน ทำให้ส่งผลต่อวิวัฒนาการการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ประเทศจีน

ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยจึงถูกบีบคั้นและจับตามองอย่างใกล้ชิด ใครเรียนภาษาจีนมักจะถูกมองว่าเป็นพวกที่ฝักใฝ่ลัทธิคอมมิวนิสต์ จนกระทั่งปี ค.ศ. 1975 ประเทศไทยและจีนก็ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันขึ้น การเรียนการสอนภาษาจีนจึงได้เกิดขึ้นอีกครั้ง และเมื่อปี ค.ศ. 1992 การเรียนการสอนภาษาจีนก็ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการได้อย่างเสรีเหมือนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ และจากการที่บทบาทของจีนในสังคมโลกทวีความสำคัญยิ่งขึ้น ก็ทำให้รัฐบาลไทยหันมาให้การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างจริงจัง โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้ภาครัฐเป็นแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) ขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและก้าวสู่มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนและจำนวนผู้เรียนที่มีการเรียนการสอนภาษาจีน

สังกัด	โรง/แห่ง	รัฐ	เอกชน	จำนวนผู้เรียน
โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	403	216	187	198,191
วิทยาลัยอาชีวศึกษา/โรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา	59	40	19	11,386
สถาบันอุดมศึกษา	71	61	10	16,855
โรงเรียนเอกชน 15 (2)	89	-	89	19,941
การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	1	1	-	53,810
การศึกษานอกโรงเรียน	10	10	-	-
รวม	633	328	305	290,183

แหล่งข้อมูล: แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) ของกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางที่ 2 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน พ.ศ. 2549-2553

เป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด						
กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนทั้งหมด (คน) (สถิติปี 2548)	ผู้เรียนภาษาจีน (คน)				
		2549	2550	2551	2552	2553
1. นร./นศ. ได้เรียน ภาษาจีนและผ่าน เกณฑ์มาตรฐาน ตามสัดส่วน		124,000				
- น.ร.ม. ปลายจบ ช่วงชั้นที่ 4 (ม.6)	507,903	100,000 (20%)	100,000 (20%)	100,000 (20%)	100,000 (20%)	100,000 (20%)
- นศ. จบ ปวช.	174,259	35,000 (20%)	35,000 (20%)	35,000 (20%)	35,000 (20%)	35,000 (20%)
- นศ. จบ ป.ตรี	414,014	83,000 (20%)	83,000 (20%)	83,000 (20%)	83,000 (20%)	83,000 (20%)
2. นร.นศ. ทัวไปที่มี ความสามารถพิเศษ	-	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000
3. ปชก. ้วยแรงงานได้ เรียนภาษาจีนและ สื่อสารในการ ประกอบอาชีพ	49,540,979	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000

หมายเหตุ: สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และ 3 (ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น) ศธ. จะสนับสนุนให้หน่วยงานเอกชนจัดสอนตามความต้องการของท้องถิ่น

แหล่งข้อมูล: แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) ของกระทรวงศึกษาธิการ

แต่ถึงอย่างไรก็ตามการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยก็ยังมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย จากการศึกษาของสำนักบริหารงานการศึกษาเอกชน (2549) พบว่าปัญหาของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยนั้นประกอบไปด้วย 3 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่

ด้านหลักสูตร: ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้กำหนดให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้จัดอย่างต่อเนื่อง เมื่อเรียนจบในระดับชั้นหนึ่งก็ต้องไปเริ่มต้นในระดับพื้นฐานใหม่ในระดับชั้นต่อไป ทำให้ไม่สามารถยึดมาตรฐานหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้ และยังขาดตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานเฉพาะของการเรียนการสอนภาษาจีนเอง

ด้านหนังสือและสื่อการเรียนการสอน: หนังสือและสื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษาแต่ละแห่งยังคงมีความหลากหลาย ทั้งที่พัฒนาโดยสถานศึกษาเอง จากสำนักพิมพ์ในประเทศ และจากสำนักพิมพ์ต่างประเทศ ทำให้ระดับคุณภาพมีความแตกต่างกัน

ด้านครูสอนภาษาจีน: เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาจีนได้รับการสนใจอย่างกว้างขวาง ทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้น ทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชนมีครูผู้สอนภาษาจีนไม่เพียงพอ และครูส่วนใหญ่ไม่ได้จบหลักสูตรทางการสอนภาษาจีนโดยตรง โดยครูส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่สามารถพูดภาษาจีนได้หรือเคยเรียนภาษาจีนมา และครูบางส่วนที่จบวิชาเอกภาษาจีนมาจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยซึ่งเริ่มเรียนขั้นพื้นฐานในชั้นปีที่ 1 ทำให้เมื่อจบออกมามีความรู้ทางภาษาจีนที่ไม่ลึกซึ้งเท่าที่ควร นอกจากนี้ครูที่เป็นสัญชาติไทยแล้ว รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนยังได้ให้ความช่วยเหลือจัดส่งครูมาสอนในประเทศไทยด้วย ซึ่งครูที่ได้รับการจัดส่งมานั้นจะมีความรู้ในภาษาจีนอย่างลึกซึ้ง แต่ก็มีบางส่วนที่จะต้องปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย

ตารางที่ 3 จำนวนครูสัญชาติไทยและสัญชาติจีนในโรงเรียนรัฐและเอกชน

ภาค	ครูสัญชาติไทย				ครูสัญชาติจีน			
	ร.ร.รัฐ	จำนวน	ร.ร.	จำนวน	ร.ร.รัฐ	จำนวน	ร.ร.	จำนวน
		ครู	เอกชน	ครู		ครู	เอกชน	ครู
กทม.	70	81	23	52	45	60	25	53
เหนือ	72	93	16	36	59	81	13	31
กลาง	44	60	13	26	51	74	12	32
อีสาน	29	57	3	5	33	48	2	4
ตะวันออก	16	26	6	19	25	39	8	41
ใต้	34	43	9	14	38	49	11	37
รวม	240	360	70	152	251	347	70	194

หมายเหตุ: (1) ครูสัญชาติจีนในโรงเรียนรัฐจำนวน 5 คนเป็นชาวไต้หวันในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคละ 2 คน และภาคใต้ 1 คน

(2) ครูสัญชาติจีนในโรงเรียนเอกชนเป็นชาวไต้หวัน 4 คน อยู่ในเขตกรุงเทพฯ

แหล่งข้อมูล: การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถม-มัธยมศึกษา ของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การใช้หลักสูตรนั้นว่ามีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง หากผู้นำหลักสูตรไปใช้ขาดความรู้ความเข้าใจหรือนำไปใช้ไม่ถูกต้อง หลักสูตรก็อาจจะประสบความสำเร็จล้มเหลวได้ ดังที่ สันต์ ธรรมบำรุง (2527) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าจะเปรียบเทียบให้เห็นได้ชัดเจน หลักสูตรนั้นเปรียบเสมือนทฤษฎี การนำไปใช้เปรียบเสมือนภาคปฏิบัติ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ต้องควบคู่สอดคล้องกันฉันใด หลักสูตรและการนำไปใช้ก็สอดคล้องกันฉันนั้น การใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร กล่าวคือ หลังจากที่สร้างหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องมีการนำหลักสูตรนั้นไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้หลักสูตรจะหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารและครูนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การใช้หลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ถึงแม้หลักสูตรจะพัฒนาได้ดีเพียงใดก็ตาม ถ้าการใช้

หลักสูตรดำเนินไปอย่างอย่างขาดประสิทธิภาพ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมา ก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่ง ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้หลักสูตรว่า การใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะถ้าไม่มีการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรนั้นก็ไม่มี ความหมาย ถึงแม้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นจะดีเลิศหรือเหมาะสมมากเพียงใดก็ตาม หากการใช้หลักสูตรขาดซึ่งประสิทธิภาพ ก็ยากที่หลักสูตรนั้นจะบรรลุตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ สงัด อุทรานันท์ (2532) ที่ถือว่าขั้นตอนของการใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตรเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรแม้สร้างไว้ดีเพียงใดก็ตาม ก็ยังไม่สามารถกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ ถ้าหากการใช้หลักสูตรดำเนินไปอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ดีเพียงพอ ความล้มเหลวของหลักสูตรก็จะบังเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นเพื่อศึกษาถึงสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร อันจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพและปัญหาในการใช้หลักสูตรของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง โดยใช้ข้อมูลผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีน (PAT 7.4) ครั้งที่ 2 ปี 2552 มาเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยทำการเลือกโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการสอบสูง โดยเลือกจากโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยในการสอบอยู่ในกลุ่มสูงคิดเป็น 30% ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 300 คะแนน และเลือกจากโรงเรียนที่มีนักเรียนเข้าสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนไม่น้อยกว่า 30 คน ทำให้ได้โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการสอบสูงทั้งหมด 6 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น

สถานศึกษาของรัฐจำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

สถานศึกษาของเอกชนจำนวน 4 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
2. โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
3. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
4. โรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์

ผลจากการศึกษาด้านการใช้หลักสูตรนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน) ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังสามารถใช้เป็นแนวทางให้โรงเรียนอื่น ๆ นำไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพการบริหารจัดการของแต่ละโรงเรียน อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง
2. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนทั้งหมด 6 โรง

เป็นสถานศึกษาของรัฐจำนวน 2 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

เป็นสถานศึกษาของเอกชนจำนวน 4 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
2. โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย

3. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

4. โรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนนต์

โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบไปด้วย

1. ผู้นิเทศ

2. ผู้บริหาร

3. ครูผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน)

3. การศึกษาวิจัยจะใช้กรอบแนวคิดในการใช้หลักสูตร ของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้แบ่งการใช้หลักสูตรเป็น 2 งาน คือ งานบริหารหลักสูตร และงานสอน สามารถแบ่งย่อยได้ดังนี้

3.1 งานบริหารหลักสูตร

3.1.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

3.1.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

3.1.3 การจัดครูเข้าสอน

3.1.4 การจัดตารางสอน

3.1.5 การจัดแผนการเรียน

3.1.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

3.1.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

3.1.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

3.1.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

3.2 งานสอน

3.2.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

3.2.2 การวางแผนการสอน

3.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.2.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

3.2.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

3.2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) โดยอ้างอิงจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง หมายถึง โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีน (PAT 7.4) ครั้งที่ 2 ปี 2552 ที่มีคะแนนเฉลี่ยในการสอบคิดเป็น 30% ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 300 คะแนน และเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนเข้าสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนไม่น้อยกว่า 30 คน

สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติในการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งงานบริหารหลักสูตร และงานสอน

ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจริงและเป็นอุปสรรคต่อการนำหลักสูตรไปใช้ในงานบริหารหลักสูตร และงานสอน

หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) หมายถึง หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ที่โรงเรียนได้พัฒนาขึ้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งในรายงานการวิจัยจะใช้คำว่า หลักสูตรภาษาจีน แทน

ผู้นิเทศ หมายถึง ผู้ที่เข้าทำการนิเทศเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูงทั้งศึกษานิเทศก์จากเขตพื้นที่และผู้นิเทศจากหน่วยงานภายนอกซึ่งเป็นบริษัทเอกชน

ผู้บริหาร หมายถึง รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ในระดับช่วงชั้นที่ 3 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) และครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 4 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ที่เปิดสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 4 ของโรงเรียนที่มีผลการสอบ

วิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ที่เปิดสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลให้ผู้นิเทศ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการดำเนินงานการใช้หลักสูตรภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลในการใช้หลักสูตรสำหรับสถานศึกษาที่จะดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรภาษาจีน
3. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีน ที่จะได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการดำเนินการปรับปรุงการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น